

II. TÜRK EğTİM KONGRESİ

[Eğitimde İdeal İnsan Arayışları]

II. TÜRK EğTİM KONGRESİ

[Eğitimde İdeal Öğretmen Arayışları]

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

İstanbul - 2020

Takdim

Türkiye'miz onlarca yıldır çözülmeye çözülmeye neredeyse kangren hâline dönüşmüş onlarca problemle karşı karşıyadır:

Terör, aymazlık – çıkarıcılık - hedonizm, boş vermiş-zararlı alışkanlıkların pençesinde gençlik, çevreye duyarsız-kaba insanlarla dolu şehirler...

Neden bu problemlere bir çözüm bulunabilmiş değildir?

Takdir edersiniz ki hiçbir millet yoktur ki millî problemlerine çözüm arasın fakat bulamasın. Ama hiçbir millet yoktur ki millî problemlerini başka milletlerin çözdüğü şekilde çözsün ve başarılı olsun. Bütün bu problemlerin çözümünün aranacağı yer millî eğitimidir.

Birinci kongremizde büyük bir medeniyet inşa etmiş cihanşümul devletler kurmuş ecdadımızın “eğitimde hedeflediği insan kimdir?” sorusunun cevabı aranmıştı. İkinci kongremizde ise **ideal insanı yetiştirecek ideal öğretmenin** kim olması gerektiğinin cevabı aranacaktır.

İdeal insanı ideal öğretmen yetiştirir. Öğretmen yetiştirmede, Aristo'nun, Piaget'in, Pavlov'un veya Gardner'in ne söylediğine, sınıf yönetimine, ölçmeye ve değerlendirmeye, KPSS sınavında hangi soruların çıkacağına o kadar odaklandık ki ideal öğretmen bilgiyle dolu öğretmendir anlayışı eğitim sistemimizin her düzeyinde kabul görmeye başladı. Yeni mezun öğretmenlerimiz eğitim bilimleri ve öğretmenlik alan bilgisiyle dolu ancak bu bilgisini öğrencilerine aktarmada sorun yaşayan insanlar oldular. Dahası öğretmenlerimiz Kızılme'mız nedir? Gelecekte Türkiye Cumhuriyeti hangi konumda olacaktır sorularının cevabını arayıp bu hedefe odaklanmak yerine programı yetiştirmenin derdine düştüler.

Öğretmenlik sanatı ancak bir başka öğretmeni izleyerek/tanıyarak öğrenilir. Hem mesleği ifa eden hem de mesleğe yeni başlayacak öğretmenlerimize milli tarihimizin ideal öğretmenlerini tanıtmak zorundayız. Maalesef Akşemseddin'in, Atatürk'ün matematik öğretmenin, Mümtaz Turhan'ın veya Yahya Kemal'in hakkında çok şey söylenmiş ama nasıl bir öğretmen olduğu genç öğretmenlerimize anlatılmamıştır. Maalesef öğretmenlerimizin kendilerine model alabilecekleri ideal bir öğretmenle karşılaşması tesadüfün insafına kalmıştır. Bu kabul edilemez.

Bu kongrede bir eğitim kahramanı olan Dede Korkut'tan Yusuf Has Hacıp'e, Seyit Ahmet Arvasi'den Nurettin Topçu'ya, Şefik Sınığ'dan Mehmet Kaplan'a, Şehit Aybüke Öğretmen'den Şehit Necmettin Öğretmen'e; âlimler, devlet adamları, kahramanlar, ideal öğretmenler yetiştiren öğretmenlerimizin **nasıl yetiştiklerinin, kim olduklarının ve nasıl öğrettiklerinin** cevabı aranacaktır. Bu sayede hem bu öğretmenlerimiz anılacak ve vefa borcumuz bir nebze de olsa ödenmiş olacak hem de bu öğretmenlerimiz yeni nesil öğretmenlerimize model olarak sunulacaktır.

Düzenleme Kurulu

DÜZENLEME KURULU

- Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Başaran, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Doğan, Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Engin Deniz, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Gündüz, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Suat Urgan, Trabzon Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Tuğrul Kara, Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan Sapsağlam, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Talat Aytan, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cevdet Şanlı, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Gör. Yusuf Günaydın, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Kemal Tekden, TÜZDEV Başkanı
Ahmet Altunbaş, Milli Eğitim Bakanlığı
Fehmi Demirbağ, Gazeteci / Yazar
Ekrem Erdem, Eğitimci / Dil ve Edebiyat Derneği Başkanı
Mustafa Ertekin, Gazeteci / Yazar
Serhat Kabaklı, Eğitimci / Türk Edebiyatı Vakfı Başkanı
Metin Halıcı, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü

BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Adem İşcan, Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Adem Sezer, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan Küçüköğlü, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Göçer, Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Alparslan Okur, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayfer Şahin, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Baykal Biçer, Dumlupınar Üniversitesi

- Prof. Dr. Bekir Buluç, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cahit Epçaçan, Siirt Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz Alyılmaz, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Celal Demir, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Çavuş Şahin, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal Bay, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Erol Duran, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan Köse, Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. H. Ahmet Kırkılıç, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim Sağlam, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Bacanlı, FSM Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Bağcı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati Akyol, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Kocabaş, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. İsa Korkmaz, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail Güleç, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. İlhan Erdem, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan Kalenderoğlu, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Kasım Yıldırım, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Kürşad Yılmaz, Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Latif Beyreli, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. M. Eyyüp Sallabaş, Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Çifçi, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Nezir Temur, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Mert, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Özkan, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Rıdvan Canım, Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Sait Taş, Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Turan, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Selma Yel, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Selim Hilmi Özkan, Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Tolga Erdoğan, Trabzon Üniversitesi

Prof. Dr. Yahya Altınkurt, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Prof. Dr. Yavuz Erişen, Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Yusuf Tepeli, Akdeniz Üniversitesi

Doç. Dr. Abdulkadir Kırbaş, Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Adem Peker, Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet Ayık, Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Bekir İnce, İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Doç. Dr. Bülent Alcı, Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Celile Eren Ökten, Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Cüneyt Akar, Uşak Üniversitesi

Doç. Dr. Dursun Ali Tökel, FSM Vakıf Üniversitesi

Doç. Dr. Esra Karakuş Tayşi, Dumlupınar Üniversitesi

Doç. Dr. Halil İbrahim Kaya, Kafkas Üniversitesi

Doç. Dr. Hayrullah Kahya, Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Kemal Bakır, Erzurum Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. M. Abdullah Aslan, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Ali Dombaycı, Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. M. Sani Adıgüzel, FSM Vakıf Üniversitesi

Doç. Dr. Mesut Gün, Mersin Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet Baştuğ, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Doç. Dr. Murat Ateş, Necmettin Erbakan Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Şeker, Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Neslihan Karakuş, Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Nursel Topkaya, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Oğuzhan Yılmaz, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Doç. Dr. Sinan Koçyiğit, Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Soner Aladağ, Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Yasin Mahmut Yakar, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Doç. Dr. Yasin Özkara, Akdeniz Üniversitesi

- Doç. Dr. Zafer Yılmaz, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül Karabay, Çukurova Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Banu Özdemir, Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bayram Arıcı, Muş Alparslan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emre Er, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ergün Akgün, Bahçeşehir Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Genç Osman İlhan, Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi M. Zeki Ilgar, Birunî Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat Bartan, Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar Derman, Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tacettin Şimşek, Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Taner Atmaca, Düzce Üniversitesi
Dr. Okan Çoban, Millî Eğitim Bakanlığı

GÜLŞEHRÎ'NİN MANTIKU'T-TAYR'INDA İDEAL ÖĞRETMEN

Dr. Öğrt. Üyesi Özlem GÜNEŞ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
ozlem.gunes@izu.edu.tr

Dr. Öğrt. Üyesi Esra TÜRK
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi,
esra.turk@izu.edu.tr

Doğu edebiyatlarının şaheserlerinden biri olan Mantıku't-tayr, 1187 yılında İranlı şairi Feridüddin Attâr tarafından kaleme alınmış tasavvufî bir mesnevidir. Terim anlamı itibariyle “kuşların dili” demek olan Mantıku't-tayr, muhteva olarak, Hüdhüd önderliğinde yola çıkan binlerce kuşun Sîmurg'a, yani Hakk'a varmak için yedi zorlu vadiyi aşma çabalarını ele almaktadır. Alegorik mahiyette olan bu eser, her biri farklı insan tiplerini temsil eden kuşlar üzerinden tasavvufta seyr-i sülûk yolu ile kâmil olmayı ve Hakk'a ulaşmayı gaye edinen insanın hikâyesini anlatmaktadır.

Attâr'ın Mantıku't-tayr'ının Türk edebiyatındaki ilk tercümesi, Kırşehirli şair ve mutasavvıf Gülşehrî tarafından yapılmıştır. Eski Anadolu Türkçesinin önemli örneklerinden olan eser, sağlam bir dil şuuruyla Türkçe olarak yazılmış ve Gülşehrî'ye “Anadolu'da Türkçecilik cereyanını başlatan ve Türkçeye hiç bırakmamak kaydıyla sahip çıkan ilk şair” unvanını kazandırmıştır. Mesnevi nazım şekliyle yazılan eser, şairin yapı ve muhtevada yaptığı yenilik ve değişiklikler ile tercümeden çok telifî özelliğe sahiptir. Sanat değeri yüksek, insanları ahlaki faziletlere yönlendirip kötülüklerden sakındıran öğretici yönü ağır basan bir ahlak kitabıdır.

Bu araştırma ile zengin bir sembolik bir dile sahip olan Mantıku't Tayr eserinde Hüdhüd karakteri üzerinden ideal bir öğretmen modelinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden belge tarama yöntemiyle beyitler tasnif ve tahlil edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Hüdhüd kuşu, farklı karakter özellikleri ile sembolize edilen, isteği ve gayreti az olan kuşlara, hakikat yolculuğunda rehberlik ederek öğretici kimliğiyle ön plana çıkmaktadır. Kuşların özlerine yaptıkları tekâmül yolculuğunda öncelikle varılacak hedefi açıklayarak onları hakikate davet etmektedir.

Hikâye boyunca anlatım, soru-cevap, hikâyeleştirme, örnek olay gibi farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmaktadır. Çeşitli bahaneler ileri süren kuşların itirazlarına cevaplar verilip yolculuğa ikna edilmekte, gereksinimlere uygun zengin içerikli hikâyeler ile soyut kavramlar somutlaştırılmakta ve öğretimin bireyselleştirilmesi sağlanmaktadır. Bu çerçevede ideal öğretmen tartışmalarına farklı bir bakış açısı getirmek, Türk Edebiyatının önemli bir hazinesi olan Mantıkut't Tayr'ı günümüze taşımak ve millî kimliğimizin inşasına katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İdeal Öğretmen, Mantıkut't Tayr, Gülşehri